

SPERMA VAN BEDREIGDE DUIVEN GAAT VRIEZER IN

Om Nederlandse sierduifrassen voor uitsterven te behoeden, gaat het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland (CGN) het sperma van deze rassen invriezen.

‘De meeste duivenhouders zijn gepensioneerd en als er geen jongere duivenhouders bijkomen, dan verdwijnen veel Nederlandse sierrassen’, vertelt Agnes de Wit, werkzaam bij het CGN. ‘Van bepaalde rassen, zoals de Hageenaar, waren er in 2017 bijvoorbeeld nog maar 50 in Nederland.’

Het sperma dat het CGN gaat invriezen, dient als een soort noodvoorziening. ‘Het is natuurlijk beter om een ras in levende lijve te behouden, met voldoende genetische diversiteit. Maar als een ras uitsterft, kan het ingevroren sperma gebruikt worden om het ras terug te kruisen. Als je het sperma inbrengt bij duivinnen van een ander ras, dan duurt het zo’n negen generaties om het oorspronkelijke ras weer 99 procent zuiver te krijgen.’

De onderzoekers van het CGN ontwikkelen nu een protocol voor het invriezen van het duivensperma, vertelt De Wit. Voor iedere diersoort is dat namelijk weer anders. In eerste instantie

bekijken de onderzoekers of de invriesmethode die gebruikt wordt voor sperma van hanen, ook voor duiven geschikt is.

Daarnaast wordt ook gekeken op welke manier het sperma het best verzameld kan worden. De Wit: ‘De eerste keer dat je sperma afneemt, is het meestal van slechte kwaliteit. Dat komt omdat de dieren het niet gewend zijn’ Tot nu toe is de kwaliteit van het ingevroren sperma met maar 10 procent levende zaadcellen niet goed genoeg. ‘We streven naar 50 procent.’ De onderzoekers gaan de doffers eerst trainen, zodat ze aan de sperma-afname wennen en het sperma van betere kwaliteit is. Als dat is gelukt, kunnen ze kijken of ze de invriesmethode kunnen verbeteren.

Eicellen invriezen is volgens De Wit geen optie, omdat na de bevruchting er een volledig ei om het vruchtje moet worden gevormd. Daardoor is in-vitro-fertilisatie (ivf) bij vogels niet mogelijk. Het is wel mogelijk om de eierstokken in te vriezen, vertelt De Wit. Als je die implanteert bij duiven van een ander ras, kan je al in één generatie het oude ras terugfokken. Maar dit is in Nederland verboden. **TL**

FOTO: DIK HAMER

▲ Veel Nederlandse sierduifrassen, zoals de Groninger Slenk, worden met uitsterven bedreigd.